निवृत्तो भुजगेन्द्रस्य यावदस्मि ह्रदोत्तमात् । तमाह कृष्णः संहृष्टो गच्छ धर्म्मिष्ठ माचिरं । ४४२५
आवां खलु न शक्तौ स्वस्त्वया हीनावुपासितुं । स ह्रदे यमुनायास्तु ममज्जामितदक्षिणः ।
रसातले स ददृशे नागलोकमिमं यथा । तस्य मध्ये सहस्रास्यं हेमतालोच्छ्रितध्वजं ।
लाङ्गलासक्तहस्ताग्रं मुषलापाश्रितोदरं । असिताम्बरसंवीतं पाण्डरं पाण्डरासनं ।
कुण्डलैकधरं मत्तं सुप्तमम्बुरुहेक्षणं । भोगोत्करासने शुभ्रे स्वेन देहेन शोभिते ।
स्वासीनं स्वस्तिकाभ्याञ्च वराहाभ्यां महीधरं । किञ्चित्सव्यापवृत्तेन मौलिना हेमचूलिना । ४४५०
जातरूपमयैः पद्मैर्म्मालया च्छन्नवक्षसं । रक्तचन्दनदिग्धाङ्गं दीर्घबाहुमरिन्दमं ।
पद्मनाभं सिताभ्राभं भाभिर्ज्वलितवर्चसं । ददर्श भोगिनां नाथमेकमेकार्णवेश्वरं ।
पूज्यमानं द्विजिह्वेन्द्रैर्व्वासुकिप्रमुखैः प्रभुं । कम्बलाश्वतरौ नागौ तौ चामरकरावुभौ ।
आवीजयेतां तं देवं धर्म्मासनगतं प्रभुं । तस्याभ्यासगतो भाति वासुकिः पन्नगेश्वरः ।
वृतोऽन्यैः सचिवैः सर्पैः कर्कोटकपुरःसरैः । तं घटैः काञ्चनैर्द्दिव्यैः पङ्कजोद्गतमस्तकैः । ४४४५
राजानं स्नापयामासुः स्नातमेकार्णवाम्बुभिः । तस्योत्सङ्गे घनश्यामं श्रीवत्साच्छादितोरसं ।
पीताम्बरधरं विष्णुं स्वपविष्टं ददर्श ह । अपरञ्चैव सोमेन तुल्यसंहननं प्रभुं ।
सङ्कर्षणमिवासीनं तं दिव्यं विष्टरं विना । स कृष्णं तत्र तरसा व्याहर्त्तुमुपचक्रमे ।
तस्य संस्तम्भयामास वाक्यं कृष्णः स्वतेजसा । सोऽनुभूय भुजङ्गानां तं भागवतमव्ययं ।
उदतिष्ठत् पुनस्तोयात् विस्मितोऽमितदक्षिणः । स तौ रथस्थावासीनौ तत्रैव बलकेशवौ । ४४५०
निरीक्षमाणावन्योन्यं ददर्शाद्भुतरूपिणौ । अथामज्जत् पुनस्तत्र तदाऽक्रूरः कुतूहलात् ।
दृश्यते यत्र देवोऽसौ नीलवासाः सिताननः । तथैवासीनमुत्सङ्गे सहस्रास्यधरस्य वै ।
ददर्श कृष्णमक्रूरः पूज्यमानं तदा प्रभुं । भूयश्च सहसोत्थाय तन्मन्त्रं सहसा वहन् ।
रथं तेनैव मार्गेण जगामामितदक्षिणः । तमाह केशवो हृष्टः स्थितमक्रूरमागतं ।
कीदृशं नागलोकस्य वृत्तं भागवते ह्रदे । चिरन्तु भवता कालं व्याक्षेपेण विलम्बितं । ४४५५
मन्ये दृष्टं त्वयाश्चर्य्यं हृदयं ते यथाऽचलं । प्रत्युवाच स तं कृष्णमाश्चर्य्यं भवता विना ।
किं भविष्यति लोकेषु स्थावरेषु चरेषु च । तत्राश्चर्य्यं मया दृष्टं कृष्ण यद्भुवि दुर्लभं ।
तदिहापि यथा तत्र पश्यामि च रमामि च । सङ्गतस्यास्मि लोकानामाश्चर्य्येणेह रूपिणा ।
अतः परतरं कृष्ण नाश्चर्य्यं द्रष्टुमुत्सहे । तदागच्छ गमिष्यामः कंसराजपुरीं प्रभो ।
यावन्नास्तं व्रजत्येष दिवसान्ते दिवाकरः । ४४६०
इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे विष्णुपर्व्वणि अक्रूरस्य नागलोकदर्शने व्यशीतोऽध्यायः ॥ ८३ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स तु युक्त्वा रथवरमारुह्यामितदक्षिणः । कृष्णेन सार्द्धं संप्रायात्तथा सङ्कर्षणेन च ।
आससाद पुरीं रम्यां मथुरां कंसपालितां । विविशुस्ता पुरीं रम्यां काले रक्तदिवाकरे ।
तौ तु स्वभवनं वीरौ कृष्णसंकर्षणावुभौ । प्रवेशितौ बुद्धिमता ह्यक्रूरेणार्कतेजसा ।